

INSTITUT ZA ISTORIJU U SARAJEVU

— *Studije i monografije* —

HISTORICAL INSTITUTE IN SARAJEVO

— *Studies and monographs* —

Tomislav Išek, Ph. D.

THE CROATIAN PEASANT PARTY IN BOSNIA AND HERZEGOVINA
1929 — 1941

TOMISLAV IŠEK

**HRVATSKA SELJAČKA
STRANKA U BOSNI I
HERCEGOVINI
1929 - 1941.**

SARAJEVO, 1991

Urednik: Tihomir Klarić

Recenzenti: Milan Gaković

Ibrahim Karabegović

CIP — Katalogizacija u publikaciji
Narodna i univerzitetna biblioteka Bosne i Hercegovine
Sarajevo
329.63 HSS(497.15) »1929/1941«
323(497.15) »1929/1941«
IŠEK, Tomislav
Hrvatska seljačka stranka u Bosni i Hercegovini 1929—1941
/ Tomislav Išek. — Sarajevo : Institut za istoriju, 1991. — 299
str. ; 24 cm. — (Studije i monografije / Institut za istoriju u
Sarajevu)
Bibliografija: str. 281—286. —
Bibliografske bilješke uz tekst.
ISBN 86-80367-01-X
2524934

S A D R Ž A J

I D I O

1.1. <i>Uvod</i>	7
----------------------------	---

OD ŠESTOJANUARSKOG REŽIMA DO PROKLAMIRANJA USTAVA

2.1. <i>Proglašenje akta kralja Aleksandra i stav vodstva HSS</i>	15
2.2. <i>Odjeci i posljedice diktature po pristaše HSS u Bosni i Hercegovini</i>	20
2.3. <i>Pokušaji djelovanja u novim uslovima — početak stvaranja neformalnog hrvatskog narodnog pokreta</i>	26

OD OKTROIRANOG USTAVA DO PETOMAJSKIH IZBORA 1935.

3.1. <i>Ozakonjenje unitarizma u svjetlu ekonomskih prilika i proklamiranja ustava 3. septembra 1931. godine</i>	49
3.2. <i>Skupštinska izborna aktivnost na tlu drinske banovine s aspekta učesća pristaša HSS</i>	55
3.3. <i>Postizborne prilike na tlu BiH i djelovanje HSS kao aktivnog faktora opozicije</i>	62
3.4. <i>Učesće Hrvatske seljačke stranke na opštinskim izborima u Bosni i Hercegovini (oktobar 1933)</i>	78
3.5. <i>Stavovi dr Mačeka o položaju Bosne i Hercegovine u kontekstu problema državnog uređenja, odnosno rješenja hrvatskog pitanja</i>	86

II D I O

STVARANJE I DJELATNOST ORGANIZACIJA HRVATSKOG NARODNOG POKRETA KAO PREDUSLOVA SPORAZUMA

4.1. Tzv. »izborna organizacija« HSS u Bosni i Hercegovini uoči, u toku i nakon petomajskih izbora 1935.	107
4.2. »Gospodarska sloga« na tlu Bosne i Hercegovine — privredni (gospodarski) oblik djelatnosti HSS	125
4.3. »Seljačka sloga« — kulturno prosvjetna komponenta hrvatskog narodnog pokreta u Bosni i Hercegovini	153
4.4. »Hrvatski radnički savez« — radničko-sindikalna organizacija hrvatskog narodnog pokreta na tlu BiH u periodu od 1936.	176
4.5. »Hrvatska seljačka zaštita« i »Hrvatska građanska garda« — odbrambene organizacije hrvatskog narodnog pokreta	195
4.6. Stvaranje i djelovanje »muslimanskog ogranka« (organizacije) HSS odnosno hrvatskog narodnog pokreta	210

III D I O

HRVATSKA SELJAČKA STRANKA I BOSNA I HERCEGOVINA UOČI SPORAZUMA TJ. OSNIVANJA BANOVINE HRVATSKE

5.1. Djelatnost izbornih organizacija HSS — odlučujući korak ka sporazumu	233
5.2. Stavovi dr Mačeka i vodstva HSS o statusu Bosne i Hercegovine u fazi priprema sporazuma	253
5.3. Sporazum od 26. avgusta 1939. s aspekta odnosa Hrvatske seljačke stranke prema Bosni i Hercegovini	266
5.4. Zaključne napomene	281
<i>Conclusion</i>	285
5.5. Registar ličnih imena	291
5.6. Registar geografskih naziva	299
5.7. Spisak izvora i literature	305
Tumač skraćenica	311

U V O D

Razdoblje od 1929. do 1941. jedno je od najznačajnijih u novovjekovnoj historiji naroda i narodnosti Jugoslavije, odnosno Bosne i Hercegovine (dalje — BiH). Za brojne subjekte društveno-ekonomske, političke, vjerske i kulturne stvarnosti, programski i organizaciono inaugurirane već u prethodnom razdoblju, to je bio period novih, složenijih i specifičnijih promjena koje su Kraljevinu Srba, Hrvata i Slovenaca (dalje — Kraljevina SHS), odnosno Kraljevinu Jugoslaviju prvih mjeseci 1941, dovele, do svojevrsne kataklizme.

Osnovana 1904, Hrvatska pučka seljačka stranka (dalje — HPSS), od malobrojne političke partije u periodu austrougarske vladavine, neposredno nakon rata prerasla je u brojno snažnu Hrvatsku republikansku seljačku stranku (dalje — HRSS), da bi se početkom 1925. transformirala u Hrvatsku seljačku stranku (dalje — HSS) i pod vodstvom prvog predsjednika, Stjepana Radića, postala nezaobilazan faktor političkih zbivanja u zemlji.

Suočivši se s činjenicom nepostojanja cjelovitog historijata najbrojnije hrvatske političke partije međuratnog razdoblja i spoznavši sve brojne teškoće u dugogodišnjim pokušajima pisanja *Istorije naroda i narodnosti Bosne i Hercegovine*, autor redova koji slijede upustio se u svojevrsnu avanturu da nastavi istraživanje djelovanja HSS na bosanskohercegovačkom prostoru do 1941. Prateći Stranku u cjelini, koliko je bilo potrebno da se objasni njeno prisustvo u BiH, prethodni naponi su rezultirali objavljivanjem nekoliko članaka¹⁾ i monografije *Djelatnost Hrvatske seljačke stranke u Bosni i Hercegovini do zavođenja diktature*.²⁾

¹⁾ Nekako u vrijeme kada je privođen kraju rad na tom tekstu, dr Ljubo Boban, nesumnjivo najkompetentniji poznavalac historijata

¹⁾ Vidjeti: *Jugoslovenska historiografija 1965—1975*. Beograd 1975, str. 378, bilj. 72.

²⁾ Svjetlost, Sarajevo, 1981. god., 351 str.

HSS, objavio je dvije knjige o ulozi dr Mačeka i njenoj politici od 1928. do 1941. godine.³⁾ Dr Bogdan Krizman, također jedan od rijetkih savremenih historiografa koji se dugo bavi raznim aspektima djelovanja HSS (pretežno iz prve faze), ustvrdio je da pomenute Bobanove knjige predstavljaju »prvi cjelovitiji pokušaj u našoj historiografiji da se u zadanom razdoblju (1928—1941 — m.o.) prikažu djelovanje i stavovi Vl. Mačeka i HSS«. ⁴⁾ No, dr Boban je u pogovoru drugoj knjizi ocijenio da mu »nije bila namjera da sustavno obradi (m) povijest HSS u svim aspektima njene politike, mjesta i uloge u naznačenom razdoblju« (str. 439). Iščitavanje dviju istorija Jugoslavije⁵⁾ i većine historiografskih radova publiciranih u posljednje dvije decenije uvjerice svakog zainteresiranog da je i dan danas i dalje aktualna ocjena da bi tzv. hrvatsko pitanje moglo da predstavlja i za historiografe i za publiciste svojevrsan izazov, ali i konstatacija da ono spada u red onih »što su ranije zaobilažena«. Svijest da još nije sustavno napisana istorija HSS ne čini našu situaciju beznačajnom. Naučnoj javnosti političke ocjene, odnosno sumarne historiografske ocjene o dr Mačeku i stranci koju je vodio u tom periodu, nisu nepoznate. To saznanje inspirira i obavezuje novodolazeće naučnike da se prihvate nimalo lake znanstvene obrade niza pojava i procesa u našoj novijoj istoriji.

U posljednjih desetak godina objavljeno je više monografija o djelovanju građanskih stranaka u prvom desetljeću postojanja Kraljevine SHS: Demokratske i Samostalne demokratske stranke, Jugoslovenske muslimanske organizacije, Saveza zemljoradnika, Slovenske ljudske stranke, kao i niz članaka koji upotpunjavaju predodžbu o dinamičnom političkom životu tzv. »građanske komponente« naše međuratne istorije. Taj opus, zajedno s brojnim izdanjima građe i zavidnim nivoom historiografske obrade revolucionarnog radničkog pokreta i Komunističke partije Jugoslavije (KPJ), u kvantitativnom i kvalitativnom pogledu, pruža dobre preduslove za pisanje sinteze u jugoslovenskim, i užim nacionalnim ili republičkim okvirima. Ako je riječ o cjelokupnom međuratnom periodu, onda je situacija nešto složenija. Historiografska obrada istorije jugoslovenskih naroda i narodnosti od 1929. je znatno deficitarnija od prethodnog perioda. Zašto je to tako »hic et nunc« ne bi trebalo objašnjavati. Ima već dvije i po decenije da je objavljeno djelo o sporazumu Cvetković-Maček,⁶⁾ odnosno deset i po godina od publiciranja monografije o šestojanuarskoj diktaturi.⁷⁾ Pomenuta dva naslova iz ovog historiografski defici-

³⁾ *Maček i politika Hrvatske seljačke stranke 1928—1941*. Zagreb, Liber, 1974. Knjiga I, 483 str. i Knjiga II, 479 str. U uvodnim napomenama prve knjige definirano je naznačeno da u tom radu »ne treba tražiti kompletnu povijest HSS od 1928. do 1941.«

⁴⁾ S ovitka druge Bobanove knjige.

⁵⁾ Božić I., Ekmečić M., Dedijer V., Ćirković S., *Istorija Jugoslavije*. Prosveta, 1972; Branko Petranović, *Istorija Jugoslavije 1918—1978*. Beograd, Prosveta, 1980.

⁶⁾ Boban Ljubo, *Sporazum Cvetković-Maček*. Beograd, Institut društvenih nauka, serija I, monografije 5, 1965, 438 str.

⁷⁾ Šarac Nedim, *Uspostavljanje šestojanuarskog režima 1929. godine sa posebnim osvrtom na Bosnu i Hercegovinu*. Sarajevo, Svjetlost, 1975, 314.

tarnog perioda idu u prilog ocjeni o opredjeljenju istoriografa za obradu »graničnih« godina ili događaja koji predstavljaju prelomne tačke određenih procesa. Ono što je do danas objavljeno, a odnosi se na međuratni period, ne pruža, ni znatizeljnicima, ni pasioniranim čitaocima, na izvorima utemeljenu analizu, a kamo li sintezu istorije jugoslovenskih naroda. Čini se da će vehementne diskusije o uzrocima nepostojanja famozne »treće knjige« *Istorije Jugoslavije* ili četvrte — naroda i narodnosti BiH — potrajati dok se ne napišu istorije Saveza komunista Jugoslavije i Bosne i Hercegovine i monografski ne obrade građanske političke partije. Tek tada će se, izgleda, steći uslovi da se na osnovu prethodno obavljenih rekonstrukcija i analiza svih komponenti ukupne društvene stvarnosti napišu toliko potrebna i očekivana sintetička djela.

Apsolviravši djelatnost HSS na tlu BiH do 1929, duboko prožet uvjerenjem o potrebi akceptiranja procesnog tretiranja ličnosti, događaja i društvenih zbivanja uopšte, autor se opredijelio za nastavak istraživanja i istoriografskog elaboriranja te problematike. Izazov je potenciran činjenicom da se u tekstovima koji tretiraju HSS uopšte, njena bosanskohercegovačka komponenta i ne spominje, odnosno dvostruko je motiviran — širim, opštim, i užim, posebnim prilazom istraživanju. Prvi je podrazumijevao praćenje onih, za stranku u cjelini karakterističkih osobnosti razvoja, a drugi, daleko značajniji — manifestacije raznih pojava oblika te djelatnosti na teritoriji koja pokriva BiH u uobičajenom opsegu.

Iako se radi o istoj političkoj partiji (HSS) i geografski gotovo identičnoj teritoriji (BiH) njena djelatnost je u periodu od 1929. do 1941. bila daleko specifičnija u odnosu na prethodno razdoblje. Višestruki su razlozi koji su je uvjetovali. Bez obzira na stepen istraženosti primarnih ili sekundarnih izvora i metod obrade, definitivna »proizvod« te djelatnosti u BiH, u rečenom periodu, biće neophodno ocjenjivati u ovisnosti od »koncentričnih krugova« koji su direktno ili indirektno na nju uticali. Oni a priori podrazumijevaju akceptiranje uloge koju je imao dr Vladimir Vladko Maček, ukupnosti bosanskohercegovačkih prilika, osobnosti Kraljevine SHS, odnosno Jugoslavije, te osnovnih karakteristika zbivanja u Evropi i prelamanje svih tih osobnosti u biću HSS. Namjerno ne rangirajući ulogu i značaj ovih »krugova«, od kojih je svaki za sebe, neposredno ili posredno utjecao na djelatnost HSS u BiH, nužno je bilo imati na umu opstojnost svakog segmenta za sebe, ali i svih zajedno pri objašnjavanju i ocjenjivanju te djelatnosti. U njenoj osnovi nalazilo se tzv. »hrvatsko pitanje«. Iako njegova nenapisana povijest datira još od vremena koje je prethodilo stvaranju zajedničke države jugoslovenskih naroda, to pitanje je prisutno kroz cijeli period njenog postojanja jednostavno zato što ga »kao problem nije (bilo) moguće riješiti u tako organiziranoj državi«. Nije na odmet ukazati na odavno prisutno razmišljanje da je silaskom sa scene Stjepana Radića njegovo rješenje postalo još neizvjesnije. Saznanje da je među pristašama HSS neprekidno i sistematski njegovan kult »predsjednika« tim više obavezuje respektiranje kritičke procjene uloge koju je imao njegov nas-

ljednik, dooniji »vođa« dr Vladko Maček. Ne precjenjujući ulogu jedne ličnosti i shvatajući je, ipak, samo kroz odraz i izraz vremena i sredine u kojoj je on živio i djelovao, ne bi trebalo apstrahirati ona njegova svojstva koja će permanentno »održavati hrvatsko pitanje kamenom spoticanja za unutrašnju, a povremeno i za vanjsku politiku svake od mnogobrojnih vlada što su se smjenjivale između 1928. i 1941. godine.«⁸⁾

Naslovljena tema podrazumijeva praćenje djelatnosti najuticajnije hrvatske građanske stranke između dva svjetska rata na području koje je najvećim dijelom bilo u sastavu drinske, a znatno manjim dijelom u sastavu vrbaske i primorske banovine. Nimalo slučajno u ovom radu aktivnost pristaša i simpatizera »bivše« HSS praćena je gotovo isključivo na području drinske banovine, iz dva osnovna razloga. Prvi je taj što je najveći dio njenih simpatizera van teritorije Hrvatske bio organiziran upravo na ovom području, a drugi, ne manje značajan, jeste osobenost njene strukture. Drinska banovina je, po onovremenim ocjenama, bila »mala kraljevina u Kraljevini« jer su na njenoj teritoriji živjeli i djelovali pripadnici svih vjera i naroda i članovi i simpatizeri svih bivših političkih partija i frakcija bivših političkih partija. Njen istorijat u periodu od 1929. do 1941, specifičniji u odnosu na vrijeme koje mu je prethodilo, niukoliko ne predstavlja puko nastavljanje djelatnosti. Ni u formalno-organizacionom smislu, ni po metodu djelovanja, a donekle ni u sadržajnom smislu, nije postojao neki paralelizam, niti kontinuitet. Ostali su, ipak, svi »stari« kadrovi i nerješeno hrvatsko pitanje. Poslanici »bivše« stranke, od Zagreba kao centrale do posljednjeg sela u Hrvatskoj ili BiH, odnosno pristaše ili simpatizeri, bili su u javnom djelovanju ili ličnom životu prožeti političkim aspektom tog pitanja, koje je apsolutno sublimiralo sve ostale komponente egzistencije onih koji su se Hrvatima osjećali.

Nerijetko je iz redova najužeg vodstva HSS do 1929. lansirana krilatica da je Stranka u borbi na političkom planu, svjesno zabacujući socijalni aspekt djelovanja u odnosu na nacionalni, daleko prevazišla okvire »obične« političke partije. Koliko god uvažavali postignute rezultate na okupljanju hrvatskog stanovništva sela i grada u njene redove i činjenicu postojanja »hrvatskog narodnog pokreta« (HNP), treba naglasiti da, kao ni Stranka, ni u formalno-organizacionom, ni u sadržajnom pogledu taj pokret, bilo »narodni«, bilo »seljački«, nije imao iste kvalifikative u vrijeme predsjednikovanja S. Radića, odnosno dr Mačeka. U onom prvom određenju (formalnom) ne može se u periodu diktature govoriti ni o HSS, ni o »hrvatskom narodnom pokretu«. Stranka je i zvanično zabranjena, a HNP

⁸⁾ Boban, *Maček i politika HSS... I, Uvodne napomene*. Uz sve ograde o ograničenostima ovog dobrog krokića dr Mačeka, trebalo bi imati na umu da je u pozadini djelovanja vodstva HNP-a stajao »vođa« koji, ipak »nije bio dobar govornik, koji je raspolagao prosječnim iskustvom i znanjem praktičnog pravnika, nenačitan... bez međunarodnog iskustva i poznavanja evropske i svjetske politike, razmjerno uska političkog horizonta, statičan, zapravo provincijalac...« — Krizman Bogdan, *Napomene o nekim aspektima politike HSS u međuratnom i ratnom razdoblju*, ČSP III/1978, str. 19.

nije ni mogao da se oblikuje, kao što će se desiti docnije (od 1935/6). Stoga, kada se za razdoblje od 1929. do 1935. bude spominjala HSS, to podrazumijeva i onaj u dokumentima sretani atribut »bivša«, a kovanica »hrvatski narodni pokret« drugi, uslovni naziv za samu stranku, koji sredinom tridesetih godina postaje adekvatna supstitucija za sve ono što formalno nije moglo da ima značenje HSS provenijencije. Docnije, tj. od sredine tridesetih godina, po tumačenjima dr V. Mačeka i ostalih iz vođstva, sve što je planirano i realizirano od strane HSS trebalo bi da bude tretirano kao »dio«, pokreta. Iako se susreću odrednice »seljački«, »nacionalni«, ili »narodni«, mislim da tbi zbog opšteg trenda kojima su bili zahvaćeni i Stranka i pokret, odnosno njegove sadržine i suštine, prirodni stvari više odgovarao kvalifikativ »narodni«, a ne »seljački«. Drugo je pitanje koliko je u tom periodu vrlo izražene diferencijacije — i u Stranci, i u pokretu i oko njih samih — dosegnut stepen organiziranosti, tj. oblikovanosti pokreta, ili koliko ga je pomenuta diferencijacija ublažila?

Istraživanja su bitno odredila metod obrade, karakter rada i periodizaciju. Izvori informacija su standardni: arhivski fondovi Sarajeva, Zagreba i Beograda, prije svih, a potom štampa i periodika rasuta po bibliotekama tih gradova. Organizacione promjene u upravi zemlje učinile su aktuelnim konsultovanje arhivske građe i »manjih« arhiva (Mostara, Banjaluke). No, množina podataka ne može da ublaži osjećaj siromaštva koje pružaju istraživaču. Njihovi autori, zbog visokog stepena konspirativnosti, pristranosti ili prenatlaženog truda u službi državnih interesa, često nisu ni mogli, ni znali da pruže, odnosno ostave »prave« informacije.

U radu je primijenjen hronološko-problemski metod obrade. Period diktature i njenih neposrednih posljedica na djelatnost HSS (1929—1934/35) čini cjelinu za sebe. Taj dio, interesantan i značajan s aspekta djelatnosti onih koji su u periodu do 06. 01. 1929. pripadali HSS, a na direktan ili posredan način bili vezani za BiH, vrlo je teško prikazati i na nivou rekonstrukcije, jer je režim, naročito u prvoj fazi diktature (do 1931), onemogućavao bilo kakvu sličnu aktivnost, zbog čega je ona provedena na krajnje reduciran način, pod egidom isključivo nepolitičkih formi. Ni u drugoj fazi (1931 — 1934/35), bez obzira na popuštanje stege i pojavu nekih oblika strogo usmjeravane i kontrolirane prorežimske djelatnosti (parlamentarni izbori — 1931, opštinski — 1933), uslovi za »malu politiku«, haesesovski, ili, čak, nacionalno obojenu, nisu se ni nazirali. Dovedeni u situaciju koja nije dozvoljavala ni korištenje bogatih iskustava konspirativnog rada iz vremena opozicije i zabrana, vodeći ljudi tada »bivše« HSS postupno su se opredjeljivali za nove oblike djelovanja. Trebalo je »dole«, na terenu, »u bazi«, pronaći pogodne i koliko-toliko efikasne metode i oblike djelovanja koji bi animirali hrvatsko stanovništvo sela i grada i sve njegove slojeve. Put ka stvaranju organizacija HNP-a bio je otvoren. Nije to više bio onaj pokret koga su njegovi pokretači, osnivači i organizatori — braća Radići — zamišljali kao »kolektiv narodne duše« koji je za cilj svoje postavio: »pravdu, poštenje, slobodu, čovječnost...« Nastavljač tih ideja, njegov neprikosnoveni lider, u ovoj drugoj fazi se zalagao da

taj pokret »stvari novi poredak, da osigura političku, ekonomsku slobodu« i ostvari »sklad između grada i sela, radnika i poslodavca, trgovca i kupca, te školanih i neškolanih...«⁹⁾ Na putu od »ideje« do »organizacije« HNP je doživio svojevrsnu transformaciju. Praćenje djelatnosti onih koji su na bosanskohercegovačkom prostoru pokušavali da iniciraju i realiziraju ideje iz »centrale«, »bivše HSS«, odnosno HNP-a, pretpostavlja u procesu istraživanja i obrade istoriografski tretman samo jednog segmenta Stranke i pokreta u cjelini. Bez obzira na zamašitost ideja i njihovu praktičnu realizaciju, to neće i ne može da bude obrada djelatnosti ni HSS, ni hrvatske seljačke politike u cjelini.

Cilj rada je u ovisnosti od raspoložive istorijske građe prvog i drugog reda: pratiti one ideje i, prevashodno, političke akcije koje je na tlu BiH pokušavao da ostvari i ostvario dio političara iz užeg kruga djelovanja dr Vladka Mačeka. I u tom pogledu trebalo bi i s aspekta istraživača i čitaoca stalno i dosljedno voditi računa o odnosu opšteg, koje se odnosi na Stranku u cjelini, i posebnog, koje ima »utok i ishod« u bosanskohercegovačkoj stvarnosti, što znači da će se obraditi i aktivnost »izbornih organizacija HSS« i pojavni oblici aktivnosti dijelova HNP-a: Seljačke sloge, Gospodarske sloge, Hrvatskog radničkog saveza (HRS) ili pak Hrvatske seljačke, odnosno Građanske zaštite (HSZ — HGZ), i to isključivo na teritoriji BiH. Prema tome, ovaj pristup i rad tendiraju istraživanju samo nekih nezaobilaznih segmenata savremene nacionalne istorije, koji bi se, uslovno, mogli definirati kao »mikroistorijski«.

U djelatnosti HSS bosanskohercegovački Muslimani su kroz cijeli međuratni period imali svoje mjesto u strategijsko-taktičkim manevrima oba njena predsjednika i vodećih organa, što se odražavalo i u radu na terenu. U ovom periodu, na relaciji HSS — bosanskohercegovački Muslimani — došlo je do određenih promjena, pretežno organizacione prirode. Muslimani u toj sintagmi nisu slučajno stavljani na prvo mjesto. Sredinom, a naročito krajem tridesetih godina, među Muslimanima u BiH, prohrvatski orijentiranim, odvijao se proces identificiranja s politikom HSS, dotično dr Mačeka, koji se uobličio u organizacionoj pojavi Muslimanske organizacije HSS (MO HSS). U ovom radu pažnja će biti posvećena ne toliko praćenju razvoja i rada MO HSS,¹⁰⁾ koliko tretmanu ove tvorevine, njenog mjesta i uloge u sklopu politike HNP-a.

Aspekt državnog uređenja u rješavanju »hrvatskog pitanja« bio je neprekidno u žiži interesiranja dr Mačeka. Bosanskohercegovačka dimenzija tog pitanja obavezno se javljala kao dio cjeline i bila je predmet interesiranja u formi pisane i govorne riječi vođe HNP-a. U radu se stoga prati glavna razvojna linija odnosa vodstva HSS prema mjestu i statusu BiH u preuređenoj državi.

⁹⁾ *Pregled*, juli^a i avgust 1937, str. 403.

¹⁰⁾ Taj proces i stražio je i obradio Milenko Gačić. Rad pod naslovom *Politika Muslimanske organizacije HSS 1936—1941*, 182 str. odbranjen je na studiju trećeg stepena F ilozofskog fakulteta u Sarajevu 1981.

Pomenuta pitanja i problemi neposredan su izraz procesa koji su se odvijali na tlu BiH, a u kojima su HSS i HNP, preko svojih organizacija, bili i medij i akteri. Dakle, ono što će rezultirati iz ova-ko postavljenog zadatka trebalo bi da se shvati i ocjenjuje samo kao jedan od segmenata istorije HSS i BiH u periodu od 1929. do 1941. godine.

Istražena istorijska građa i pitanja koja će biti obrađena eo ipso su odredili i periodizaciju rada. Uočljive su njegove dvije cjeline (I i II dio), razgraničene godinom 1935. S obzirom na to da je režim kralja Aleksandra u velikoj mjeri direktno utjecao na cjelokupni društveni život u Kraljevini, logično je i naučno opravdano da se početak tih krupnih promjena, uvjetovan njegovom unutarnjom prirodom i silaskom sa scene njegovog »spiritus movensa i rectora«, uzima i kao prekretnica opštih zbivanja. Priroda odnosa unutar bivše HSS i njenih toleriranih organizacija to i potvrđuje.

Drugi dio ove cjeline omeđen je sporazumom od 26. avgusta i stvaranjem Banovine Hrvatske. S obzirom na to da je sporazum bio godinama »alfa i omega« ukupne djelatnosti, a cilj stvaranje slobodne hrvatske države u kojoj će interesi hrvatskog naroda biti definitivno oživotvoreni, »vodstvo hrvatskog naroda« smatralo je da je to prekretnica u njegovom daljem životu i djelatnosti. Poštujući tu unutarnju logiku zbivanja u i oko HSS, granični datumi ove faze djelatnosti su 26. avgust 1939. i kraj prvog tromjesečja 1941, kada i Stranka, i pokret i država u cjelini doživljavaju temeljne promjene.

REGISTAR LIČNIH IMENA

A

Aćimović, Milan 204, 251
 Alagić, Sukrija 33
 Alaupović, Pero 192
 Ančić, Ilija 239
 Andres (ministar) 226
 Andrijević, Josip 244
 Anđelinović, B. G. 307
 Antić, (ministar) 265
 Antonijević, Trajko 307
 Augustinović, Drago 192

B

Babić, Nikola 308
 Babić, Tuna 145
 Bakarić, dr Vladimir 308
 Baković, ing. Mladen 127, 145, 309
 Bajce, J. 189, 190
 Bajraktarević, Muhamed 236
 Bartulica, M. 126, 307, 309
 Basariček, Đuro 16, 69, 147
 Basta, Milan 271
 Begić, Dana 277, 278
 Begić, Ivan 217
 Begić, Vilko 74, 79
 Behmen, dr A. 100
 Behmen, dr Mahmut 111, 113

Behmen, dr Šefkija 101, 113, 117,
 210

Beker 230

Bertić, Živko 98

Biber D(ušan) 309

Bićanić, dr Rudolf 127, 139, 144, 150,
 153, 283

Bičakčić, Ethem 118

Bičakčić, Vejsil 113

Bilandžić, dr Dušan 37, 51, 52, 196,
 250, 307

**Boban, dr Ljubo 7, 8, 10, 16, 17, 18,
 41, 43, 53, 57, 62, 63, 74, 79, 88,
 89, 90, 91, 94, 98, 100, 102, 103,
 104, 106, 110, 124, 126, 132, 139,
 143, 152, 192, 201, 203, 205, 210,
 249, 250, 252, 253, 258, 262, 264,
 268, 269, 271—274, 276, 279, 307,
 309**

Bodrožić, Milica 64, 101, 102, 309

Bogdanov, dr Vasa 271

Bombeles, Josip 271

Borozan, Dorđe 43

Božić, Božo 192

Božić, fra Dobrosav 241

Božić, Ivan 8, 307

Božić, Jozo 175

Brajković, Bogomir 140, 145

Bralo, Božidar 74
Branković, Dušan 250
Bratanić, prof. Branimir 171
Brđanović, Jozo 69
Brkljačić, Karlo 234
Bucović, Ivan 43
Budak, Mile 103
Budimirović, Ante 54, 58, 70, 78, 108,
167, 170, 181, 208, 244, 250, 279
Budimirović, Jure 24
Buljina, Zihno 226
Butić-Jelić, dr Fikreta 205, 206, 307

C

Canki, dr Pavo 245
Campbell 262
Carnelutti (vidi: Karneluti)
Ciano Galeazo (vidi: Čano)
Cincar, Marković 269
Crvenković, Ivo 175
Cvetković, Dragiša 190, 192, 223, 224,
266—272, 274, 275, 277—279, 284,
289, 307, 309

Č

Čano Galeaco 269—271
Čatić, Tahir 219
Čirilo 35
Čirković, dr Sima 8, 307
Čorić, Ivan 207
Čorović, Vladimír 307
Čosović, M(ehmed) 213

Č

Čapljić, Ragib 223
Čavar, Mišo 143
Čelan, Ivo 143, 145, 167, 209, 228, 250
Čelić, ing. Mustafa 211
Čišić, Husein 250
Čolić, Alfonso 70
Čubrilović, dr Branko 250, 272
Čulčinović, dr Ferdo 21, 37, 52, 61, 64,
120, 249, 267, 270, 271, 275, 306,
307

D

Daković, M. 20
Danilović, Uglješa 123, 261, 309
Davidović, Ljuba 57, 102, 110, 123,
124
Dedijer, Vladimir 8, 307
Demetrović, Juraj 309
Devčić, Krešimir 37
Dinković, Borislav 309
Divić, Josip 73, 122
Dodig, Dušan 285
Domagoj 267
Drašković 283
Dubravica, Ivan 115
Dujmušić 73
Durbesić, Ivan 45
Dusper, Nikola 47

Đ

Đorđević 283
Đukanović 91, 92

DŽ

Džebić, Jozo 72

E

Ekmečić, dr Milorad 8, 307
Erić, dr Milivoje 285
Esih, Ivan 126, 144, 309
Evans, Đon 256

F

Fabijanec, Zlatko 208
Fazlibašić, Hasan 121
Findrih 171
Frank, Josip 289

G

Gačić, dr Milenko 12, 211, 212, 221,
222, 307
Galić, Karlo 167, 170
Galić, Krsto 70
Gavazzi, dr M. 163

Gavr Rankapetanović, dr Hivzija 250
Gavrilović, dr Milan 256, 263
Goranović, M. 64
Gligorijević, dr Branislav 103
Glojnarčić, Mirko 93, 94, 96, 127, 131,
132, 153, 254, 255, 267, 268, 270,
273—275, 307
Glušac, dr Vaso 261
Grdžić, Risto 307, 309
Grgurić, dr Jakob 41, 72, 145, 167,
168, 248, 250
Gubec, Matija 170

II

Hadžić, Hakija 30—34, 40, 136, 211
—231, 236, 243, 247, 260, 270
Hadžioman, Dervo 211, 212, 214, 215,
221, 222, 247
Hadžirović, dr Ahmed 116, 118, 177,
178, 186, 188, 191, 306, 307, 309
Hafizadić, dr Sulejman 237
Hajvaz, Đorđe 144
Handžić 224
Hasanbegović, Avdo 270
Herceg, dr Rudolf 154—156, 158,
159—161, 163—166, 169, 172, 174
Hercigonja, Nikola 36, 144
Horvat, Josip 17, 307
Hrabak, dr Bogumil 310
Hrasnica, Halidbeg 113
Hrelja, dr Kemal 309
Hrgovčić, Jozo 82

I

Ibrahimpašić, Abdulah 250
Ilić, Milivoje 250
Ilijić, Nikola 309
Išek, dr Tomislav 86

J

Jagić, Dragutin 179
Jakšić, Jovo 16
Jančiković, Tomo 249, 308

Janjatović, dr Bosiljka 177, 178, 186,
194, 308
Javor, Stjepan 235
Jeftić, Bogoljub 120—124, 246
Jelašić, Jakov 106, 217
Josić, Marko 33, 39, 40
Jovanović, Aleksandar 250
Jovanović, Jovan 57, 110, 123, 124,
249, 253, 256, 257, 264, 305
Jovanović, Dragoslav 110
Jovanović, Slobodan 92, 275
Juda 75
Jurić, Jozo 247

K

Kablar, Semso 82
Kajmaković, Omer 97
Kaludžerčić, B. 46
Kamber, dr Dragutin 69, 72—74,
236
Kan, Josip 77
Karabegović, dr Ibrahim 306
Karađorđević, Andrej 96
Karađorđević, Aleksandar 5, 13, 16,
19, 53, 91, 92, 95, 97, 106, 308
Karađorđević, Tomislav 96
Karađorđević, Pavle (knez, princ
namjesnik) 106, 123, 124, 214,
242, 252, 269
Karneluti, ing. Amadeo 270, 271
Kasalo, Božo 208
Kazaz, Muhamed 248
Kecmanović, Dušan 103
Kemfelja, Đuro 135, 207, 208
Kenard, britan. poslanik 91
Kolar, Pavo 43, 111, 170, 244, 245
Komadinić, M. 52
Kontiće, Ivo 58
Körbel, dr 20
Kosanović, Sava 72, 267
Kotlarić, dr Marko 54
Košutić, August 41, 42, 68, 105, 106,
166, 181, 209, 226, 242, 245, 270

Košutić, Mira 79
 Konjevod, Ljubo 45
 Konjhođić, Mahmud 194, 195, 197, 308
 Korošec, dr Antun 57, 63, 70, 90, 97, 98, 102, 123, 201, 202, 204, 247, 248, 266
 Kovač, Franjo 31
 Kovačević, Dragutin 44, 45
 Kozomara, Olga 309
 Krajić, Martin 156
 Kranjčević, Stjepan 308, 310
 Krešić, Nikola 113
 Krizman, dr Bogdan 8, 10, 310
 Krizman, Hinko 103, 266, 271
 Krndelj, Ivan 253, 306
 Krnić, Zdravko 310
 Krnjević, dr Juraj 41—43, 105, 106, 175, 192, 193, 229
 Kukoleča, Stevan 308
 Kulenović, dr Džafer 223, 227, 229, 278
 Kulenović, Mesud 216
 Kulenović, Muhamed 226, 228
 Kulović, Seadbeg 134
 Kulundić, Zvonimir 50, 308
 Kvaternik, 209

L

Lazić, Dušan 127, 129, 310
 Lazić, Vojislav 250
 Livadić, Stjepan 308
 Lovčević 307
 Lovrić, Pero 203
 Lucić, Josip 167

Lj

Ljotić, Dimitrije 120, 243, 249, 250
 Ljubičić, dr Nikola 54, 58, 70, 78, 108, 115, 117, 119, 121, 133, 161, 163, 164, 167, 170, 180, 183, 184, 186, 202, 213, 220, 234, 235, 244, 245, 251

M

Macura, M. 286
 Maček, dr Vladimir (Vladko) 6, 8—12, 16—19, 26, 29, 32, 41—47, 53, 56—58, 62, 63, 65, 67—70, 73—76, 79, 86—99, 101—106, 108—128, 130—133, 138—140, 143, 147, 148, 150, 160, 162, 164—168, 172, 173, 175, 179—181, 187—190, 192, 195, 197, 198—202, 204, 205, 207, 209—226, 228—230, 234—279, 282—284, 287—289, 307—310
 Magovac, Božidar 160
 Majer 181
 Maksimović, Boža 120
 Marić, Dušan 246
 Marinković, Vojislav 101, 102
 Marjanović, Mato 82
 Marjanović, Milan 310
 Marković, Anton 250
 Marković, Milorad 250
 Marković, dr Lazica 92, 308
 Martinović, Ante 166, 168, 172, 173, 192
 Martinović, Milan 244, 245
 Masleša, Veselin 306
 Mateša, dr Rudolf 77
 Maticka, Marijan 310
 Matković 208
 Matočec, Mara 172
 Matz, Rudolf 36
 Merhemić, Mujaga 222
 Mešić, Ademaga 211, 212, 214, 216, 219, 220, 230, 231
 Meštrović, Ivan 90, 92, 308
 Metodije 35
 Mihaldžić, ban 194
 Mikić, Mato 20, 60, 67, 68, 72, 80, 83, 136, 140, 143, 145, 147, 234
 Mikolji, dr Dinko 144
 Mikulić, Jure 167, 197
 Miličević, Ivan 74
 Milković, dr Jakiša 245
 Milosavljević, Svetislav 39

Milošević, Vinko 133
Milovanović, Nikola 271, 308
Mirković, Mijo 51, 52, 308
Mitrinović 286
Momčinović 121
Mulabdić, Ethem 113
Mulalić, Mustafa 246
Murgić, dr Božidar 176, 308
Mužić, Ivan 177, 188, 260, 308

N

Najdorfer, Mirko 43
Nevistić, Ivan 267
Nikić, dr Nikola 82, 100
Novak, Viktor 271

O

Omerović, Derviš 212, 214
Orsag 183

P

Pajzetović, Ibrahim 211
Papić, Marko 54
Pašalić, Marko 158
Pašić, Nikola 252
Pavelić, dr Ante (odvjetnik, »zubar«) 42
Povelić, Ante (poglavnik) 125, 194, 205, 206, 209, 230, 231
Pavičić, dr Ivan 60
Pavle, sv 73
Pawlić, Andrija 167, 168, 170, 202, 203
Pečnik, Alojz 189, 190
Perić, Ivan 143
Perković, Petar 208
Pernar, dr Ivan 41, 58, 68, 181, 235
Peršić, Ivan 37, 267, 305
Peštaj, Ivan 179, 181, 184
Petanjek, M. 308
Petar, sv 73
Petek, R. 166

Petranović, dr Branko 8, 250, 308
Pilar, Ivo 224
Pije X 73
Pilat 75
Pir 122
Poljaković, Josip 36
Ponjan, Stjepan 31, 47, 117
Pozderac, Nurija 220
Praljak, Šimun 145
Predavec, Josip 29, 72, 74, 75, 79, 155
Preka, Aleksandar 31, 118, 134, 143, 147, 235, 237
Preka, Nikola 24, 29—31, 43, 60, 75, 100, 117
Premužić, ing. Anto 172
Premužić, dr Pavo 60, 83, 113—115, 118
Pribičević, Svetozar 56, 57, 90, 92, 93, 97, 99
Prce, Spasoje 149
Prica 307
Pušić, Luka 30, 115
Putić, Mijo 118

R

Rački, Franjo 224
Radić, Antun 126, 160, 161, 172, 174, 176, 308
Radić, Marija 72
Radić, Pavle 69, 147
Radi, Stjepan 7, 9, 10, 16, 19, 25, 32, 36, 45—47, 49, 57, 61, 69, 72, 74, 77, 86—88, 91, 101, 126, 147, 156, 176, 177, 188, 192
Radić, Vlatko 224
Radići (braća) 11, 144, 159, 160, 162, 168, 171, 173, 176, 226, 228
Radman, Stipe 145
Radonić, J. 102
Radošević, Milko 183
Radulović, Jovan 250
Radulović, Vasilije 20

Raguz Martin 159
Raguž, Stjepan 43
Raić, Hugo 39, 40, 114, 115, 117, 133,
245
Ramljak, Anto 306
Rašić, Nikola 47, 77
Rašidkadić, Nurija 247
Redžić, Enver 184
Resulović, Zaim 149
Ribar, dr Ivan 251, 308
Ribar, Ivo (Lola) 248
Rizvanbegović, Avdo 250
Robović, Mahmut 246
Roubaud, franc. novinar 104
Russell, Bertram 177

S

Sabljak 198
Salčinović, Ismet 213, 236
Salkica, Ibrahim 82
Sarkotić 95
Savić, Rade 59
Scotus Viator (vidi Watson Siton)
Sertić, Zvonko 58
Sičanica, Petar 114, 115
Smoljan, Bariša 29—31, 41, 58, 68,
71, 72, 74, 77, 79, 103, 138, 145,
148, 164, 167, 203, 206, 209, 221,
226—228, 240—242, 250
Smodlaka, dr Josip 259, 308
Spaho, Fehim 216, 221
Spaho, dr Mehmed 57, 70, 98, 100,
102, 110, 113, 118, 121—123, 211—
213, 216, 217, 220, 221, 227, 266,
268, 270, 283, 288
Srškić, Milan 97
Stanojević, Aca 57, 102, 237, 243, 249
Setpinac, Alojz 125, 230, 240, 241
Stipetić, Vladimir 308
Stojadinović, dr Milan 7, 9, 123, 187,
188, 196, 198, 200, 204, 211, 212,
223, 233, 243, 244, 247—254, 262,
264—266, 269, 287, 305, 308, 309

Stojkov, dr Todor 15—17, 42, 43, 53,
55—57, 63, 64, 89—92, 101, 104,
123, 284, 286
Stojisavljević, Bogdan 52, 308
Suton, Marko 29, 144, 221
Svara 74

Š

Šarac, dr Nedim 8, 15, 16, 37, 89,
308, 310
Šafradin, Ivo 82
Šahinović, Munir (Ekremov) 213,
219
Šarić, dr Ivan 70, 73, 74, 76, 111, 125,
167, 230, 240, 241, 265
Šarinić, Ivo 308
Šehić, dr Nusret 310
Šenoa, Avgust 267
Šibenik, Stanko 43
Šimić, Tomo 119
Šikić, Pero 192
Škobić, Hija 31
Škobo, Marko 43
Šubašić, dr Ivan 139, 222, 226, 264,
265, 268, 272
Šuljak, Alija 212—214, 216, 219, 222,
226, 230, 231, 238
Šunjić, dr Anto 236
Šuperina, Benjamin 308
Šurmin, Milan 101, 305
Šutej, Zdravko 27, 30, 34, 47, 167,
188, 227, 246
Šutej, Jure 28—31, 33, 34, 36, 37, 40,
41, 46, 48, 58, 68, 71, 74, 77, 79,
96, 98, 100, 103, 105, 108, 111, 114
—118, 130, 140, 147, 165, 167, 170,
211, 213, 218, 226, 228, 233, 235—
238, 240, 242, 244, 246, 250, 265,
269, 270, 273
Švegl, Ivan 43
Švrljuga, S. 97, 98

T

Tajsić, Ž. 102
Tanović, Džema 226

Tartaglia, Oskar 308
Tasić, Đorđe 275
Terzić, Velimir 271
Tito, Josip Broz 123, 187, 246—248,
262, 308
Tomašić, dr Đinko 224
Tomašić dr Rudolf 127
Topalović, Živko 262
Torbar (ministar) 226
Toth, dr Dragutin 127
Trifunović, Miša 67, 97
Trumbić, dr Ante 74, 79, 98—100,
102, 103, 106, 198, 210, 217, 305
Tupanjanin, Miloš 118, 250, 265
Turčin, Blaž 202

U

Udiljak, Ivo 180
Ulmanski, dr Milan 250

V

Vatson, Siton 63, 94, 98, 258, 259,
285
Vandekar, Milica-Radić 61
Vasilj Đuro 30, 31, 34, 77, 117, 188
Vidak, Stjepan 59

Vilder, Vjančeslav, 29, 72, 99, 103, 267
Vinter, Franjo 78
Vlajić, Boka 256, 265
Vučo, Nikola 308
Vujačić, dr Mihović 33
Vuković, P. 182

W

Watson, Seaton (Scotus Viator vidi:
Watson Siton)

Z

Zdunić, Zvonimir 75
Zovko, Marko 77
Zvonar, Mate 158

Ž

Žarković 178
Žarković A. H. 175
Živančević, Mihajlo 104, 255
Živković, Ivan 164
Živković, Joso 30, 50, 143
Živković, Maroš 143
Živković, Petar 19, 20, 22, 23, 39, 43,
53, 250, 282, 287
Žujević 307

REGISTAR GEOGRAFSKIH NAZIVA

A

Alipašin Most 27, 28, 30, 33—35
 Amerika 42
 Austro-Ugarska 86, 106

B

Bačka 258
 Bakovići 183, 184
 Bałkan 16
 Banat 258, 297
 Banja 203
 Banjaluka 11, 39, 134, 136, 137, 141,
 148, 160, 168, 170—172, 180, 216,
 220—222, 239, 244, 248, 250, 272,
 273—306
 Baranja 307, 309, 310
 Bare (selo kod Sarajeva) 45
 Beč 47
 Begov Han 178, 180, 184, 193
 Beograd 8, 11, 15, 16, 18—21, 29,
 37, 41, 44—46, 55, 57, 63, 64, 75,
 91, 92, 94—97, 100, 101, 105, 107,
 122, 124, 152, 177, 181, 192, 226,
 227, 242, 243, 258, 259, 262, 263,
 266, 267, 269, 278, 282, 287, 305—
 311
 Berlin 37, 252, 269
 Bihać 135—137, 141, 142, 146, 149,
 150, 171, 172, 220, 239, 250, 272,
 273
 Bijela 248,
 Bijelo Brdo 145,
 Bijeljina 33, 38, 50, 51, 52, 62, 99,
 244, 252, 265, 272

Bileća 38, 250, 272
 Bled 273
 Bok 146
 Borovica (kod Visokog) 70
 Bosanski Brod 184, 207
 Bosanska Dubica 250, 272, 273
 Bosanska Gradiška 136, 137, 141,
 148, 180, 273
 Bosansko Grahovo 273
 Bosanska Krupa 136, 273
 Bosanski Novi 136, 250, 272, 273
 Bosanski Petrovac 148, 273
 Bosanski Šamac 67—69, 72, 78, 108,
 117, 140, 220
 Bosna 32, 38, 47, 58, 60, 61, 65, 70,
 73, 89, 91, 94—96, 99, 101, 103,
 130, 133—135, 143, 146, 148, 150,
 163, 166, 167, 169, 172, 178, 186,
 188, 189, 192, 209, 211, 213, 214,
 216, 218—221, 224, 226, 233, 236,
 238, 240, 241, 244, 251, 256—258,
 259—264, 266, 268—272, 274—279
 Bosna i Hercegovina 2, 3, 5—13,
 16, 19, 20, 23, 25, 26, 28, 30, 32,
 33, 37—43, 48—50, 54, 55, 57, 59,
 61, 62, 65, 70, 73, 77—79, 84, 86,
 88—94, 96, 98, 100, 101, 102, 104
 —107, 110—112, 115, 116, 119,
 120, 122, 123, 125, 129, 132—135,
 138, 140—144, 146, 148, 150, 151,
 153, 158, 160, 161, 163, 165, 166,
 169, 170, 172—180, 182—187, 191,
 193—195, 197, 198, 200, 207, 210
 —212, 214—231, 234, 238, 240,
 244, 246—253, 255—271, 274—279,
 281—289, 305—309, 311

- Božjakovina 273
 Brestovsko 115, 228, 245
 Breške 134, 143
 Breza 49, 180, 190, 197
 Brišnik 158
 Brod 133
 Buenos Aires 92, 308
 Bugarska 254
 Bukinje 134
 Bukvik Gornji (kod Brčkog) 84
 Busovača 24, 115, 161, 164
- C
- Cazin 136, 137, 141, 148, 272, 273
 Cazinska Krajina 223
 Cim 43
 Crna Gora 20, 38, 90, 91, 93, 255, 256, 258
- Č
- Čačak 49
 Čajniče 57, 66, 136, 220, 222, 247, 272
 Čapljina 145, 193, 237, 272, 273
 Čitluk 75, 76, 144, 184, 237
 Čović Polje 63
- D
- Dalmacija 106, 130, 142, 165, 255, 256, 258, 259, 268, 274
 Dalmatinska Zagora 132
 Derventa 31, 35, 72, 84, 136, 137, 140, 141, 145, 153, 171—173, 207, 220, 224, 238, 266, 272, 274
 Doboj 133, 148, 167, 168, 171, 172, 184, 220, 236, 250, 272
 Dobro 169
 Doglode (selo kod Sarajeva) 45
 Dolac (kod Lašve) 189
 Donji Vakuf 219
 Dragočaj (kod Banjaluke) 160, 161
 Drina 264
 Dubica 146, 250
 Dubrava 241, 248
- Dubrovnik 241
 Duvanjsko Polje 168
 Duvno 61, 134, 137, 146, 148, 158, 165, 169, 174, 219, 224, 239
- Đ
- Đurdevik 134
- E
- Engleska 41, 254, 268
 Evropa 9, 42, 51, 87, 132, 149, 189, 193, 210, 269, 270
- F
- Farkašić 262
 Foča 38, 148, 220, 272
 Fojnica 24, 25, 30, 38, 40, 50, 52, 53, 56, 59, 61, 62, 66, 73—76, 114, 115, 121, 133, 135—137, 140, 141, 146, 164, 173, 182, 224, 237, 241, 244, 247, 250, 265, 272—274
 Francuska 106, 254, 268
- G
- Gacko 38, 148, 222, 272
 Glamoč 135—137, 141, 142, 146, 148, 172, 273
 Gojevići 203
 Golgota 75
 Goražde 220
 Gornja Dubrava 134
 Gornja Rama 168
 Gornji Vakuf 171, 184, 196, 219, 226
 Gračanica 84, 219, 272
 Gradačac 112, 142, 146, 148, 172, 173, 224, 250, 266, 272, 274
 Granice 226
 Guča Gora 162
- H
- Hasići Donji 20
 Herceg Bosna 212, 244
 Herceg Novi 265, 266
 Hercegovina 29, 30, 32, 43, 94, 136, 138, 142, 147, 166, 170, 221, 226, 277

Hrid 227

Hrvatska 10, 17, 18, 26, 36, 38, 42, 48, 49, 62, 86, 87, 90—95, 98, 100—102, 105, 106, 119, 123—125, 129, 132, 134, 141, 148 (banska), 151, 157, 158, 160 (bosanska), 163, 166, (banska; bosanska), 178, 180, 184, 192, 195, 200, 204, 206, 216, 217, (bosanska), 225, 228, 230, 233, 235, 240 (banska), 241, 248, 250, 252, 254—259, 261, 262, 264—267, 269, 272 (i Turska), 273, 275, 276, 278, 282—284, 287—289, 305, 308, 310

Hrvatsko primorje 132, 165

Hrvatsko zagorje 165

I

Ilok 265, 266, 274, 278

Imotski 206

Insbruk 105

Italija 41, 87, 269, 271

J

Jajce 47, 136, 142, 146, 161, 172, 180, 219, 250, 266, 272, 273

Jugoslavija 16, 21, 36, 37, 42, 48, 51, 52, 55, 64, 86, 90, 101, 102, 104, 105, 119, 123, 125, 131, 182, 189, 193, 201, 205, 210, 233, 235, 252—259, 261, 263, 264, 267, 269—271, 274—276, 278, 281, 282, 284—288, 305, 307—309

K

Kakanj 75, 122, 180

Kandija 135, 165

Karlovac 202, 272

Kiseljak 21, 24, 37, 39, 40, 114, 133, 166, 167, 228, 233

Kladanj 59, 61, 71, 81, 133, 222, 236, 244, 272

Konjic 31, 33, 136, 142, 146, 148, 224, 229, 237, 250, 272, 273

Ključ 136, 172, 273

Kostrč 146

Kopanice 146

Kotor Varoš 172, 250, 272

Kovači 158, 160, 161

Krajina 224

Kraljeva Sutjeska 81, 144

Kreka 180, 186, 188, 194

Krepšić 146, 248

Kreševo 73, 74, 76, 112, 114, 234

Križevci 90, 93

Kupinec 164, 173, 214

Kupres 171

L

Lika 132, 165

Livno 61, 72, 134, 135, 136, 141, 142, 146, 160, 165, 168, 169, 172—174, 180, 208, 209, 224, 228, 250, 272, 273

London 42

Lukavac 220

LJ

Ljubatovići 156

Ljubinje 38, 148, 250, 272

Ljubljana 19, 177

Ljubunčić 168

Ljubuški 136, 141, 148, 169, 172, 173, 224, 237, 250, 272, 273

Ljuti Dolac 75, 76

M

Mađarska 41, 52

Maglaj 84, 220, 272

Mahala Donja 72, 80, 81, 143, 145, 146, 164

Majeвица 184, 186

Makedonija 90, 91, 93, 99, 254, 256, 258

Marković 248

Marsej 106

Mesijevina 119

Mešković 273

Modrani 145

Modriča 220

Mostar 11, 29, 33, 36, 43, 58, 74,
117, 136, 137, 141—143, 146—148,
169, 170, 184, 193, 194, 206, 216,
224, 225, 227, 248, 250, 269, 272,
273

Mratinići 121

Mrkodo 158

Mrkonjić Grad 136, 141, 172, 250,
273

N

Neretva 271, 272

Nevesinje 38, 250, 272

New York (vidi Njujork)

Niš 101, 102

Nova Gradiška 250

Novi Sad 120, 127, 307, 310

Novi Šeher 237

Njemačka 269

Njujork 44, 90, 265, 308

O

Obudovac 63

Očak 219, 220

Opare 54

Opličići 149

Orašje 220

Oraška (opština) 80

Osijek 31

Oštra Luka 146

Otes (selo kod Sarajeva) 45, 147

Ovčarevo 119, 161

P

Pakrac 93

Pittsburg 267

Plehan 220

Podbrežje (kod Zenice) 170, 187

Polje (selo kod Kreševa) 114

Posavina 20, 142, 150, 214, 220

Potoci 43

Poljpolje 144

Prag 284

Prelog (Livno) 208

Prijedor 136, 172, 250, 273

Privor 226

Prnjavor 136, 141, 148

Prozor 41, 133, 134, 136, 142, 145,
146, 148, 168, 169, 172—174, 224,
248, 250, 272, 273

Pržići 175

Putićevo 159

R

Rahić Donji 33, 39

Rastovo 234

Ravno 138, 272, 273

Rijeka 308

Rim 252, 271

Rogatica 77, 225, 228, 250, 272

Rošeljka 158

Rumunija 52

Rusija 119

Sanski Most 136, 145, 172, 238, 273

Sarajevo 2, 3, 8, 11, 12, 16, 22—25,
27—31, 34, 37, 38, 40, 43, 45, 47,
50, 52, 54, 58, 59, 60, 69, 71, 73,
74 76—78, 80, 96, 97, 107, 108,
110, 112, 114, 115, 117, 118, 136,
137, 142, 146—148, 160, 165, 166,
168—170, 177, 180, 184, 191—194,
211, 212, 216—218, 221—224, 227
—230, 235, 240, 242, 244, 245, 250,
272, 305, 307, 309, 311

Sarajlije 168

Sava 54, 69, 264, 266

Senište (selo zlatiborski srez) 115

SFRJ 37, 51

Skakava Donja 234

Skakava Gornja 234

Slatina 84

Slavonija 91, 106, 255, 256, 258, 259,
307, 309, 310

Slavonski Brod 307, 310

Slovačka 254

Slovenačka 234, 269

Slovenija 234, 269

Služanj 114
Sombor 278
Split 72, 77, 260, 284, 286
Srbija 38, 87, 89, 96, 99, 100, 105,
106, 119, 124, 254, 255 (južna),
258, 261, 262, 266, 272, 277, 278
Srebrenica 38, 136, 272
Srem 47, 129, 265, 268, 270, 274
SSSR 253, 268
Stolac 136, 137, 141, 142, 146, 148,
149, 168, 169, 172, 209, 224, 250,
272, 273
Stup 27, 28, 147
Subotica 266, 278
Sušak 176

Š

Šćit 168
Šid 266, 274
Široki Brijeg 77, 184, 206
Šurmanci 144
Švicarska 41

T

Teslić 168
Tešanj 33, 136, 148, 212, 214, 220,
222, 273
Tijarica 168
Tolisa 143, 164
Tomislavgrad 134, 136, 141, 150, 173,
250, 273
Toronto 308
Tramošnica 84,
Travnik 38, 47, 54, 56, 58, 59, 61,
69, 70, 78, 80, 102, 108, 115, 117,
122, 134, 136, 141, 142, 146, 148,
159, 160, 162, 167, 169—171, 173,
187, 194, 207, 224, 235, 237, 240,
241, 250, 265, 269, 272—274
Trebinje 38, 148, 216, 240, 272
Trebižat 168
Trn 161
Turbe 82, 160, 161, 169, 180, 184,
186, 191

Tuzla 33, 38, 50, 66, 69, 80, 81, 110,
111, 117, 121, 134—136, 141, 144,
148, 163, 166, 171, 172, 193, 213,
235, 237, 241, 245, 248, 272

U

Ugljara 146
Una 266, 272
Ustiprača 220

V

Valjevo 49
Varaždin 101, 209
Vatikan 73, 74
Vidoševići 119
Vidovice 146
Vinica 209
Visoko 25, 30, 38, 69, 75, 81, 109,
111, 136, 175, 188, 212, 237, 266,
272, 273, 278
Višegrad 136, 220, 272, 273
Vitez 82—84, 186
Vitina 168
Vlasenica 38, 250, 272
Vojnić 172
Voljice 196, 197
Vojvodina 89, 90, 91, 96, 98, 130,
234, 255—259, 266, 268, 274, 275
Vrapčići 43
Vrbaš 271, 272
Vukovar 36

Z

Zagreb 10, 11, 17, 23, 25, 26, 28,
29—32, 34, 36—38, 40, 41, 43, 47,
48, 50, 51, 57—59, 64, 67—70, 72,
73, 77, 78, 85, 89, 93, 96, 97, 100,
101, 103, 108, 112—116, 127, 129,
131, 133, 143, 144, 145, 146, 148,
149, 151, 155, 157, 158, 161, 165,
166, 167—169, 171, 173, 178, 184,
192, 194, 196, 197, 201, 204, 205,
208—210, 212, 214—217, 221, 223,
226, 229, 234, 235, 238, 240, 244,
245, 249, 258, 264, 266, 267, 269,
273, 276—278, 305—311

Zaprešić 93, 94, 96
Zavidovići 69, 70, 178, 179, 186, 190
Zenica 31, 38, 47, 61, 66, 69, 109,
111, 136, 163, 172, 183, 186, 187,
190, 191, 194, 195, 213, 217, 228,
235—237, 242, 244, 245, 260, 266,
272, 273, 278
Zgošća 140, 188, 248
Zidani Most 264
Zlatar 94
Zvirovići 164

Z

Žabari Donji 63
Žegar 171
Ženeva 42, 43
Žepče 38, 58, 60, 72, 133, 136—138,
141, 148, 178, 213, 215, 235—237,
272, 273, 278
Žitomislići 206
Yugoslavia (vid: Jugoslavija)

5.7. IZVORI I LITERATURA

1. I Z V O R I

Neobjavljena istorijska grada

Arhiv Bosne i Hercegovine Sarajevo

- Kraljevska banska uprava drinske banovine (1929—1941)
- Arhiv Centralnog komiteta SK Bosne i Hercegovine — Sarajevo
- Istorijski arhiv Sarajevo
- Arhiv Gazi Husref-begove biblioteke Sarajevo

Arhiv Jugoslavije

- Fond Ministarstva unutrašnjih poslova (1919—1941)
- Političke stranke u Hrvatskoj (1932—1941)
- Hrvatska seljačka stranka i Udružena opozicija (1935—1939)
- Zabranjeni laci HSS
- Zbirka Milana Stojadinovića (1933—1939)
- Zbirka Jovana Jovanovića — Pižona (1859—1939)
- Zbirka dr Hinka Krizmana (1882—1935)
- Centralni presburo
- Velika županija vrboske oblasti (1930—1932)

Arhiv Vojnoistorijskog instituta — Beograd

- Arhiv Instituta za historiju radničkog pokreta Jugoslavije — Beograd*
- Političke stranke između dva rata

Arhiv Istorijskog instituta — Beograd

Historijski arhiv — Zagreb

- Peršićeva ostavština

Arhiv Instituta za historiju radničkog pokreta Hrvatske — Zagreb

- Zbirka VI (građanske stranke — 1918—1941)
- Zbirka XXI Politička situacija (1918—1941)
- Zbirka XXIII Izbori u bivšoj Jugoslaviji

Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu

- Zbirka Šurmin

- Rariteti

Historijski arhiv JAZU

- Zbirka Ante Trumbića

Objavljena istorijska građa

a. Stranačka provenijencija

Gospodarska sloga. Zagreb. Glasilo »Sloge« Kulturno gospodarske i pripomoćne zadruge S.O.J. Zagreb 1936—1941.

Seljačka sloga. Zagreb. Glasilo istoimenog hrvatskog seljačkog prosvjetnog i dobrotvornog društva u Zagrebu s ograncima po selima. 1/1936—6/1941.

b. Provenijencija državnog aparata

Službene novine Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca. Beograd 1929.

Stenografske beleške Narodne skupštine Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca. Beograd 1928.

Stenografske beleške Senata Kraljevine Jugoslavije. Beograd.

Narodno jedinstvo. Službeni organ Kraljevske banske uprave drinske banovine.

c. Zbirke dokumenata

Čulinović F., *Dokumenta o Jugoslaviji. Historijat od zajedničkog osnutka države do danas*. Zagreb 1968.

Građa o djelatnosti Komunističke partije Jugoslavije u Bosni i Hercegovini (januar 1921—april 1941). Listovi, proglašeni i leci. Sarajevo, »Veselin Masleša«, 1971, 569 str.

Istorijski arhiv Komunističke partije Jugoslavije. Tom II. Kongresi i konferencije KPJ 1919—1937. Beograd CK KPJ, 1950, 501 str.

Krndelj Ivan, *Građa za monografiju*. Priredili dr Ahmed Hadžirović, dr Ibrahim Karabegović i Anto Ramljak. Beograd 1977, 381 str.

Nacionalno i seljačko pitanje u dokumentima KPJ i KI. Zagreb 1974.

2. ŠTAMPA I PERIODIKA

Štampa — novine

— *Dom*. Glavne novine Hrvatske pučke seljačke stranke. Zagreb 1906—1941.

— *Dom*. Novine za seljačku politiku prosvjetu i gospodarstvo. Križevci — Zagreb 1934.

— *Glas sindikalno organizovanih radnika*

— *Hrvatski dnevnik*, Zagreb. I/1936—6/1941

— *Hrvatski list*, Njujork

— *Hrvatski radnik* — Zagreb. Glasilo Hrvatskog radničkog saveza.

— *Jugoslavenski list* — Sarajevo. XII/1929—XXIV/1941.

— *Jugoslavenske novine* — Zagreb (1937)

— *Jutarnji list* — Zagreb (1929—1941)

— *Katolički tjednik*

— *Književnik* — Zagreb

— *Narod*

— *Narodni val čovječnosti, pravice i slobode* — Zagreb

— *Novosti* — Zagreb

— *Seljački dom*. Glavno glasilo hrvatske seljačke politike. — Zagreb. 1936.

— *Sarajevski hrvatski list* — Sarajevo

— *Politika* — Beograd

— *Politički vjesnik*

— *Pravda* — Sarajevo

— *Vrbaske novine* — Banja Luka.

Časopisi — Periodika

— *Božićnica* — Zagreb

— *Časopis za suvremenu povijest* — Zagreb

- *Historijski zbornik* — Zagreb
- *Glasnik arhiva i Društva arhivista Bosne i Hercegovine*
- *Godišnjak Društva istoričara Bosne i Hercegovine*
- *Istorija XX veka* — Zbornik radova Instituta društvenih nauka, Beograd.
- *Istorijski glasnik* — Beograd
- *Istraživanja* — Novi Sad
- *Obzor* — Zagreb
- *Pregled* — Sarajevo
- *Prilozi* — Instituta za istoriju Sarajevo
- *Proleter* — Organ CK KPJ
- *Radovi* Instituta za hrvatsku povijest Zagreb
- *Zbornik Historijskog Instituta Slavonije i Baranje, Slavonski Brod*

LITERATURA

a Monografije i druge knjige

- Andelinović B. G., *Jugoslavenska misao i hrvatsko pitanje (Tri interpretacije o hrvatskom pitanju)*. Beograd 1936, 31 str.
- Antonijević Trajko, *Hrvatski ustavni program u državi Srba, Hrvata i Slovenaca*. Zagreb 1940.
- Bartulica M., *Seljački pokret i novi zadatci Hrvatske seljačke stranke*. Bilandžić Dušan, *Historija SFRJ*. Zagreb, Školska knjiga, 1985.
- Boban Ljubo, *Maček i politika HSS od 1928—1941*. Zagreb, Liber, 1974, knjiga I, 483 str., knjiga II, 479 str.
- Isti, *Sporazum Cvetković—Maček*. Beograd, Institut društvenih nauka, serija I, Monografije 5, 1965, 438 str.
- Bogić A. Bogomir, *Demokratija, fašizam i hrvatsko pitanje*. Beograd 1935.
- Božić I., Ekmekčić M., Dedijer V., Čirković S., *Istorija Jugoslavije*. Beograd.
- Butić — Jelić Fikreta, *Ustaše i NDH*. Zagreb 1977.
- Čorović V., *Političke prilike u Bosni i Hercegovini*. Beograd. »Politika«, 1939.
- Čulinović Ferdo, *Jugoslavija između dva rata*. Zagreb knjiga I i II
- Isti, *Slom stare Jugoslavije*. Zagreb, Školska knjiga, 1958, 367 str.
- Drašković, Grdžić, Đorđević, Lovčević, Žujević, Prica, *Istina o ekonomskoj podlozi hrvatskog pitanja, odgovor g. dr Btčaniću*. Beograd 1940, 123 str.
- Đukanović, *Hrvatsko pitanje. Iz mojih uspomena*. Beograd, s. a.
- Čačić Milenko, *Politika Muslimanske organizacije HSS 1936—1941*. Sarajevo 1981, 182 str. (nepobjavljen magistarski rad)
- Glojnarčić Mirko, *Borba Hrvata. Kronika dvaju desetljeća političke povijesti 1919—1939*. Zagreb 1940, 382 str.
- Isti, *Voda govori. Ličnost, izjave, govori i politički rad vode Hrvata*. Zagreb, Hrvatska politička biblioteka, 1936, svezak I, 349 str.
- Goranović M., *Položaj seljaka u Jugoslaviji*. Beograd 1938.
- Isti, *Poljoprivredni dohodak*. Beograd 1938.
- Hadžirović Ahmed, *Sindikalni pokret u Bosni i Hercegovini 1935—1941*. Sarajevo, »Svjetlost«, 1972, 202 str.
- Isti, *Sindikalni pokret u Bosni i Hercegovini 1918—1941*. Beograd, »Rad«, 1978.
- Horvat Josip, *Zivjeti u Hrvatskoj (1900—1941)*.

- Ilijić Nikola, *Razvitak zadrugarstva u Bosni i Hercegovini od 1906—1941*. Sarajevo, Naučno društvo, 1964, 272 str.
- Janjatović Bosiljka, *Politika HSS prema radničkoj klasi*. Zagreb 1983.
- Hronologija radničkog pokreta BiH do 1941*. Sarajevo, »Svjetlost«, 1971, 611 str.
- Jančiković Tomo, *Hrvati u izborima 11. prosinca 1938*. Zagreb 1939.
- Kukoleča Stevan, *Analiza privrede Jugoslavije pred drugi svjetski rat*. Beograd 1959.
- Kulundžić Z., *Stjepan Radić. Politički spisi*. Zagreb 1971, 620 str.
- Kranjčević S., *Hrvatski seljački pokret*. Zagreb 1937, 30 str.
- Konjhodžić Mahmud, *Seljački pokret u Hrvatskoj*. Zagreb 1940.
- Livadić Stjepan, *Radnička klasa i hrvatski narodni pokret*. Toronto, izdanje »Hrvatske radničke knjižare«, 1937.
- Maček V., *In the Struggle for Freedom*. New York, 1957.
- Marković Laza, *Jugoslovenska država i hrvatsko pitanje*. Beograd 1935.
- Meštrović I., *Uspomene na političke ljude i događaje*. Buenos Aires 1961;
- Mirković Mijo, *Ekonomska struktura Jugoslavije 1918—1941*. Zagreb, Školska knjiga 1952.
- Milovanović Nikola, *Od marsejskog atentata do Trojnog pakta*.
- Murgić Božidar, *Život, rad i misli dr Ante Radića*. Zagreb 1937.
- Mužić Ivan, *Hrvatska politika i jugoslavenska ideja*. Split 1969.
- Isti, *Stjepan Radić u Kraljevini SHS*.
- Petanjek M., *Dr Vladimir Maček*. Zagreb 1937.
- Petranović B., *Istorija Jugoslavije 1918—1978*.
- Pregled istorije SKJ*. Beograd, Izdavački centar Komunist/Narodna knjiga/Rad, 1985, 476 str.
- Pribićević S., *Diktatura kralja Aleksandra*. Beograd 1952.
- Isti, *Pogledi na stanje u Jugoslaviji i njena budućnost*. Prag 1931.
- Ribar I., *Iz moje političke suradnje 1901—1963*. Zagreb 1965.
- Smodlaka Josip, *Hrvatsko pitanje u Jugoslaviji*. S. 1. 1936.
- Stipešić Vladimir, *Kretanje i tendencije u razvitku poljoprivredne proizvodnje na području NR Hrvatske 1885—1955*. Zagreb 1956.
- Stojadinović M., *Ni rat, ni pakt. Jugoslavija između dva rata*. Rijeka 1970, XVI 600 str.
- Stojkov Todor, *Opozicija u vreme šestojanuarske diktature 1929—1935*. Beograd, Prosveta, 1969, 356.
- Stoisavljević B., *Seljaštvo Jugoslavije 1918—1941*. Zagreb 1952.
- Šarac Nedom, *Teme naše novije istorije*. Sarajevo, »Svjetlost« 1981, 180 str.
- Isti, *Uspostavljanje šestojanuarskog režima 1929. godine sa posebnim osvrtom na Bosnu i Hercegovinu*. Sarajevo, »Svjetlost« 1975, 314 str.
- Šarinić Ivo, *Ideologija hrvatskog seljačkog pokreta*. Zagreb 1935, 192 str.
- Šuperina Benjamin, *Hrvatsko pitanje*. Zagreb
- Tartaglia Oskar, *Hrvatsko pitanje*. Split 1939.
- Tito — Josip Broz — *Sabrana djela*. Beograd, Komunist, BIGZ, Naprijed 1977, Tom II — IV.
- Vučo Nikola, *Agrarna kriza u Jugoslaviji 1930—1934*. Beograd 1968, 300 str.
- Živančević Mihajlo, *Jugoslavija i federacija*. Beograd 1938. b. *Važniji članci i studije*
- Babić Nikola, *Bosna i Hercegovina u koncepcijama građanskih snaga i KPJ*. Prilozi, 3/1967, 7—45.
- Isti, *KPJ i pitanje Bosne i Hercegovine*. Prilozi 4/1968, 219—240.
- Bakarić V., *Društvene klase, nacija i socijalizam*. Zagreb, Školska knjiga, 1976.

Baković ing. Mladen, *Gospodarska sloga i njeno djelovanje*. Pregled 1937, sveska 163/4, str. 501—506.

Bartulica M., *Seljački pokret i novi zadaci Hrvatske seljačke stranke*. Božićnica 1928.

Begić Dana, *Pokret za autonomiju Bosne i Hercegovine u uslovima sporazuma Cvetković—Maček*. Prilozi 2/1966, 177—191.

Biber D., *O padu Stojadinovićeve vlade*. Istorija XX veka, knjiga VIII, Beograd 1966.

Boban Ljubo, *Držanje srbijanskih opozicionih stranaka povodom zagrebačkih punktacija (1932—1933)*. Historijski zbornik XV, Zagreb, 1962, 1—38.

Isti, *Geneza, značenje i odjek zagrebačkih punktacija*. ČSP 1/1971, 153—209.

Isti, *Iz historije odnosa između V. Mačeka i dvora u vrijeme šestojanuarskog režima (odnosi od Septembarskog ustava do marseljskog atentata)*. Zbornik Historijskog instituta Slavonije, IV/1966, 167—238.

Isti, *Iz historije odnosa Mačeka i Dvora u vrijeme šestojanuarskog režima (odnosi od marseljskog atentata do petomajskih izbora)*. Zbornik Historijskog instituta Slavonije, III/1965, 167—201.

Isti, *Zagrebačke punktacije*. Istorija XX veka. Zbornik radova Instituta društvenih nauka, sveska IV, Beograd 1962, 309—364.

Isti, *Dva čehoslovačka diplomatska izvještaja*. ČSP, 2/1973.

Isti, *Memorandum R. W. Seton — Watsona o prilikama u Jugoslaviji (1936)*, HZ, XIX—XX, 311—332.

Begić Dana, *Pokret za autonomiju Bosne i Hercegovine u uslovima sporazuma Cvetković—Maček*, Prilozi 2.

Bodrožić M., *Obrazovanje Jugoslovenske radikalno-seljačke demokratije*. Istorijski glasnik br. 2—3, Beograd 1964.

Danilović Uglješa, *Djelatnost komunista u vrijeme IV Pokrajinske konferencije KPJ za BiH*. Zbornik radova IV i V konferencija KPJ za BiH u istorijskom razvitku revolucionarnog pokreta 1938—1941. Sarajevo 1980.

Demetrović Juraj, *Nacionalne i socijalne ideje Hrvatskog seljačkog pokreta*. Jugoslavenske novine (1937).

Dinković Borislav, *Borba KPJ za rješenje agrarnog seljačkog pitanja i izgradnju klasnog saveza radnika i seljaka u kapitalističkoj Jugoslaviji*, Beograd 1979.

Dodig Dušan, *Marksisti i hrvatsko pitanje*. Jugoslovenske novine, Zagreb, br. 139. i 144. iz 1939.

Esib Ivan, *Tridesetgodišnjica organiziranog hrvatskog seljaštva*. Jutarnji list, br. 8419 (1935).

Erić M., Hrelja K., Kozomora O., *Strukturalna kretanja i promjene u bosanskohercegovačkom društvu u posljednjih 50 godina*. Akademija nauka i umjetnosti BiH. Posebna izdanja, knjiga XIII. Odjeljenje društvenih nauka, knj. 3, Sarajevo 1970, str. 47—69.

Grđić Risto, *Ekonomsko propadanje sela*. Pregled, br. 9 od 6. marta 1927, str. 5—6.

Hadžirović Ahmed, *Borba KPJ za uticaj u sindikatima u BiH uoči II svjetskog rata*. Prilozi 5/1969, 87—97.

Isti, *Odnos političkih partija i sindikata 1929—1941*. GADAR BiH, VIII-XIX, 1968/1969, 129—157.

Isti, *Petomajski izbori 1935. u bosanskom dijelu drinske banovine*. GADAR BiH, VII/1967, 243—273.

Hrelja K., *Bitna obilježja privredne i socijalne strukture u BiH pred II svjetski rat. IV i V konferencija KPJ za BiH u istorijskom razvitku revolucionarnog pokreta 1938—1941*. Sarajevo 1980, 221—251.

Isti, *Industrija i saobraćaj u BiH 1929—1941*. Prilozi 2/1966, 123—163.

Isti, *Stanovništvo i poljoprivreda BiH 1929—1941*. Zbornik radova Ekonomskog fakulteta u Sarajevu, 1/1966, 177—208.

Hrabak Bogumil, *Rad Partije na selu u Hrvatskoj 1937--1941*. Zbornik Historijskog instituta Slavonije i Baranje. Slavonski Brod, 14/1977.

Krizman Bogdan, *Napomene o nekim aspektima politike HSS u međuratnom i ratnom razdoblju*. ČSP, 3/1978.

Kranjčević Stjepan, *Počeci hrvatskog seljačkog pokreta*. Književnik, br. 1—2 (1938).

Isti, *Seljačka stranka o socijalnoj misli, nacionalizmu i demokraciji*. Književnik — Zagreb, br. 809/1937, 332—345.

Krnić Zdravko, *Prilog izučavanju društveno političkih prilika u Slavoniji*. Zbornik Historijskog instituta Slavonije i Baranje. Slavonski brod 6/1968.

Lazić Dušan, *Prilog izučavanju »Gospodarske sloge«*. Istraživanja. Novi Sad, 6/1978, 269—324.

Macura M., *Kriterijum za razgraničavanje gradskog i seoskog stanovništva*. Statistička revija, Beograd, 3—4/1954.

Maček V., *Bit hrvatskog pokreta*. Obzor. Spomen knjiga 1860—1935, 199—200.

Marjanović Milan, *Hrvatstvo, jugoslovenstvo u predratnoj definiciji*. Narodni list, Split 1/1941.

Maticka M., *Odras privredne krize (1929—1945) na položaj seljaštva u Hrvatskoj*. Radovi Instituta za hrvatsku povijest, 8/1976.

Mitrinović Č., *Osnovne smjernice hrvatskog seljačkog pokreta (Iz knjige Životni krugovi hrvatstva*. Beograd 1938, 174—192).

Stojkov Todor, *Građanska opozicija i skupštinski izbori od 8. novembra 1931*. Istorija XX veka. Zbornik radova, IV, Beograd 1962, 251—307.

Isti, *O stvaranju Bloka narodnog sporazuma*. Istorija XX veka. Zbornik radova VI, Beograd 1964, 245—299.

Šarac Nedim, *O karakteru šestojanuarske diktature 1929*. Zbornik Muzeja revolucije, 1/1975, 11—116.

Isti, *Obnavljanje političkog života u Bosni i Hercegovini 1930—1931*. Pregled, br. 7—8/1986, str. 841—853.

Isti, *Promjene naziva i podjela na banovine jugoslovenske monarhije*. Prilozi 10/2, 1974, 319—330.

Šehić Nusret, *Srpski građanski politički krugovi prema pitanju preuredenja države i položaju Bosne i Hercegovine*. Prilozi 4/1968, 157—188.

TUMAC SKRACENICA

ABiH	— Arhiv Bosne i Hercegovine — Sarajevo
AIHRPH	— Arhiv Instituta za historiju radničkog pokreta Hrvatske — Zagreb
BiH	— Bosna i Hercegovina
DASIP	— Državni arhiv sekretarijata inostranih poslova — Beograd
DZ	— Državna zaštita
DŽP	— Drinski žandarmerijski puk
CPB	— Centralni presburo
ČSP	— Časopis za suvremenu povijest — Zagreb
F—F01	— Folio
GADAR	— Glasnik arhiva i Društva arhivskih radnika
JAZU	— Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti
HRS	— Hrvatski radnički savez
HRSS	— Hrvatska republikanska seljačka stranka
HSS	— Hrvatska seljačka stranka
HZ	— Historijski zbornik
Ib.,	— Ibidem
IDN	— Institut društvenih nauka — Beograd
IHRPH	— Institut za historiju radničkog pokreta Hrvatske — Zagreb
KI	— Komunistička internacionala
KBUDB	— Kraljevska banska uprava drinske banovine
MO.	— Moja opaska
JMO	— Jugoslovenska muslimanska organizacija
JUGORAS	— Jugoslavenski radnički savez
MUP	— Ministarstvo unutrašnjih poslova
POV	— Povjerljivo
PUS	— Pokrajinska uprava Sarajevo
Spac.	— Spacionirano
URS	— Ujedinjeni radnički savez
VŽSO	— Veliki župan sarajevske oblasti.

INSTITUT ZA ISTORIJU U SARAJEVU

TOMISLAV IŠEK

HRVATSKA SELJAČKA STRANKA U BOSNI I HERCEGOVINI 1929 — 1941.

ZA IZDAVAČA:

BORIS NILEVIĆ

ZA STAMPARIJU:

IVO FIŠIĆ

TIRAZ: 1.000 PRIMJERAKA

Štampanje knjige finansirao je *Republički javni fond za nauku Bosne i Hercegovine*

